

***Семінар – практикум завідувачів з
проблеми: “Програмно - методичне
забезпечення варіативної складової
освітньо - виховного процесу”***

«Дошкільна освіта як перша ланка освіти має гнучко реагувати на сучасні соціокультурні запити, збагачувати знання дитини необхідною якісною інформацією, допомагати їй реалізувати свій природний потенціал, орієнтуватися на загальнолюдські й національні цінності»

Базовий компонент дошкільної освіти України

- *Основними положеннями Конституції України;*
- *Законом України «Про освіту»;*
- *Законом України «Про дошкільну освіту»;*
- *Законом України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу»;*
- *Законом України «Про охорону дитинства»;*
- *Базовим компонентом дошкільної освіти;*
- *Програмою розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»;*
- *Програмою розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» та іншими чинними актами вищих органів державної влади.*

З огляду на це,

*пріоритетним напрямом діяльності дошкільних навчальних
закладів*

*у 2014/2015 навчальному році є продовжувати спрямовувати
освітній процес на реалізацію*

Базового компонента дошкільної освіти –

Державного стандарту дошкільної освіти.

Актуальність нової редакції Базового компонента обумовлена соціальною необхідністю зміни знаннєвої орієнтації при організації педагогічного процесу на особистісно-ціннісну та його узгодження з новим Державним стандартом початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 № 462.

Інваріантна складова є обов'язковою для реалізації в умовах різних форм здобуття дошкільної освіти та визначає мінімум обов'язків змісту дошкільної освіти відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей дітей для усіх дошкільних навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів та форм власності.

Її систематизовано за освітніми лініями:

- «Особистість дитини»;
- «Дитина в соціумі»;
- «Дитина в природному довкіллі»;
- «Дитина у світі культури»;
- «Гра дитини»;
- «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»;
- «Мовлення дитини».

Варіативна складова Базового компонента може бути реалізована за чинними комплексними і парціальними програмами з урахуванням особливостей регіону, навчального закладу, індивідуальних можливостей, здібностей, потреб розвитку дітей та (або) побажань батьків чи осіб, які їх замінюють і окреслює орієнтовний додатковий зміст освітніх послуг, засвоєння якого всіма дітьми дошкільного віку не є обов'язковим і забезпечується на задоволення індивідуальних інтересів, бажань, здібностей через різні форми здобуття дошкільної освіти. Її складають освітні лінії «Комп'ютерна грамота», «Іноземна мова», «Хореографія», «Шахи».

Вони мають право обирати зручні для себе форми графічного або текстового планування за:

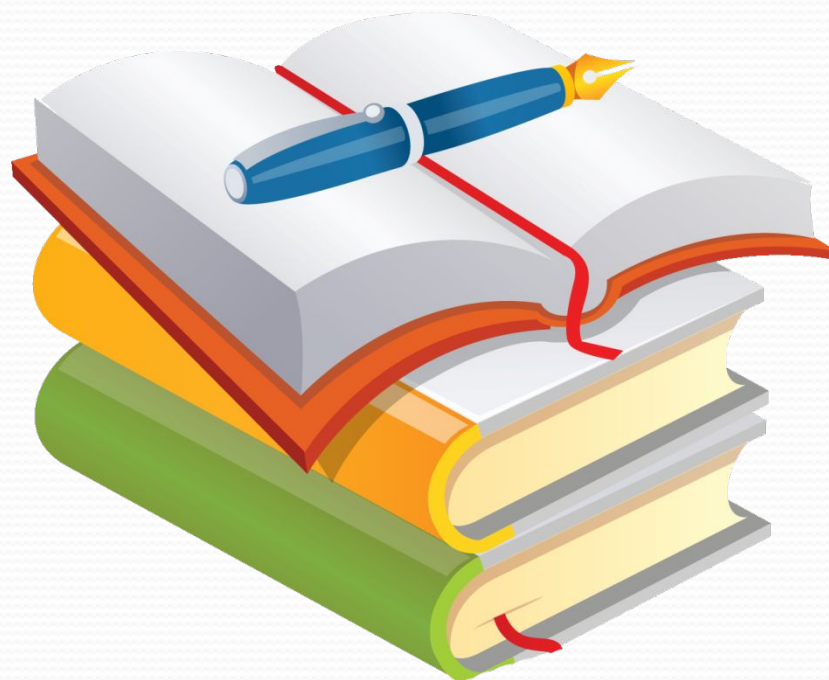
- *режимними процесами;*
- *тематичними блоками;*
- *лініями розвитку;*
- *видами діяльності;*
- *формами дитячої активності з урахуванням освітніх ліній Базового компонента.*

Розроблення і затвердження програм регламентується:

- *Законом України "Про дошкільну освіту";*
- *чинним Порядком надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів та свідоцтв Міністерства освіти і науки України ;*
- *інструктивно-методичним листом «Про розроблення програм для дошкільної освіти» МОН молодьспорт від 28.02.13 № 1/9-152.*

Критеріями:

- *концептуальні засади укладання;*
- *особливості спрямування і змістового наповнення;*
- *призначення;*
- *рівень упровадження.*

Концептуальні засади:

- *традиційні;*
- *інноваційні;*
- *альтернативні програми.*

За спрямованістю:

- *комплексні;*
- *парціальні.*

Комплексні програми:

- *розробляються відповідно до Базового компонента дошкільної освіти;*
- *окреслюють оптимальний комплекс розвивальних, виховних, навчальних функцій і змістових напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей до 6 (7) років;*
- *передбачають поступові ускладнення програмового змісту на кожному віковому етапі.*

Загальні, спеціальні, експериментальні програми

Загальні програми розробляються з метою реалізації вимог Базового компонента дошкільної освіти як державного стандарту при наданні дошкільної освіти у навчальних закладах і групах загального розвитку.

Спеціальні програми розробляються для ДНЗ і груп компенсуючого типу, діяльність яких організовується з урахуванням відповідної специфіки освітнього процесу з дітьми, що мають особливі потреби:

- ДНЗ (групи) спеціального типу;
- ДНЗ (групи) санаторного типу.

Експериментальні програми розробляються, апробуються і використовуються в умовах дослідно-експериментальної та інноваційної освітньої діяльності всеукраїнського, регіонального рівнів чи рівня навчального закладу, які отримали статус експериментальних.

За рівнем упровадження розрізняють загальноукраїнські, регіональні, локальні програми.

- *Загальноукраїнські програми затверджені, рекомендовані або схвалені для використання у практиці дошкільної освіти по всій території України.*
- *Регіональні програми створюються на основі Базового компонента дошкільної освіти, чинних програм загальноукраїнського рівня впровадження з метою повнішого задоволення потреб населення в освітніх послугах для дітей дошкільного віку певного регіону: однієї чи кількох сусідніх областей, району, мегаполісу, сільської місцевості, промислової, курортної, військової зони тощо.*
- *Локальні програми мають обмежене використання в окремих навчальних закладах. Їх застосовують за таких умов.*

Варіативними називають програми різних видів, які пропонують свої варіанти системно освітніх завдань і шляхів їх вирішення у контексті базового інваріантного і/або варіативного компонента державного освітнього стандарту, тому, як правило, такими є комплексні та парціальні програми.

У підґрунтя розроблення програм закладаються загально - наукові принципи:

- *актуальності;*
- *науковості;*
- *доступності;*
- *відповідності програмового матеріалу віковим особливостям розвитку дітей;*
- *послідовності;*
- *систематичності;*
- *концентричності.*

Специфічні принципи:

- *відповідності світському і гуманістичному характеру освіти;*
- *єдності розвивальних, виховних, навчальних цілей і завдань дошкільної освіти;*
- *доцільного поєднання наукової обґрунтованості й можливості практичного застосування;*
- *особистісно орієнтованої взаємодії дорослих і дітей;*
- *раціонального співвіднесення організованої і самостійної, вільної діяльності у дитячому бутті;*
- *врахування провідних видів діяльності дітей;*
- *забезпечення індивідуального та диференційованого підходів у освітній роботі з дітьми;*
- *інтеграції змісту, форм, методів, засобів розвитку, виховання і навчання дошкільників та ін.*

Программам для ДНЗ надаються такі види грифів:

- *«Затверджено Міністерством освіти і науки України»;*
- *«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»;*
- *відмітка «Схвалено для використання в дошкільних навчальних закладах».*

- **Міністерства освіти і науки України**

(www.mon.gov.ua);

- **Інституту інноваційних технологій і змісту освіти**

(www.iitzo.gov.ua).

*В житті у кожної людини
Є вибір, Богом дана мить:
Сльозинку у очах дитини
На світло радості змінить.
Коли ми разом – ми
могутні:
Талант, любов, відкритий
світ.
Даруймо дітям це
майбутнє!
Вони – нашої країни цвіт!*

